

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра практики англійської мови

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

СЕНСОРНА ЛІНГВІСТИКА

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)
Освітньо-професійна програма	Середня освіта. Англійська мова та зарубіжна література

Луцьк 2023

Силабус вибіркового освітнього компонента «**Сенсорна лінгвістика**» підготовки магістра, галузі знань 01 ОСВІТА/ПЕДАГОГІКА, спеціальності 014 СЕРЕДНЯ ОСВІТА (АНГЛІЙСЬКА МОВА ТА ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА), за освітньо-професійною програмою СЕРЕДНЯ ОСВІТА. АНГЛІЙСЬКА МОВА ТА ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА

Розробник:

Коляда Е. К., завідувач кафедри-професор кафедри практики англійської мови, кандидат філологічних наук, професор

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: проф. В. А. Ущина

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри практики англійської мови, протокол № 1 від 30.08.2023 р.

Завідувач кафедри проф. Коляда Е. К.

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120 год. /4 кредити	014 Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література) Середня освіта. Англійська мова та зарубіжна література Магістр	Рік навчання 1
		Семестр 2-ий
		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 14 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації 8 год.
		Самостійна робота 88 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		англійська

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120 год. / 3 кредити	014 Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література) Середня освіта. Англійська мова та зарубіжна література Магістр	Рік навчання 1
		Семестр 2-ий
		Лекції 4 год.
		Практичні (семінарські) 6 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота 96 год.
		Консультації 14 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		англійська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Коляда Єліна Калениківна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	професор
Посада	завідувач кафедри-професор кафедри практики англійської мови

Контактна інформація	м.т. (050)6874052
	elina.koliada@vnu.edu.ua
Дні занять	http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi
	Усі запитання можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі.

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Вибірковий освітній компонент «Сенсорна лінгвістика» призначений для студентів другого (магістерського) рівня 1 року денної та заочної форм навчання факультету іноземної філології. Сенсорна лінгвістика – царина мовознавства, що вивчає мову перцепції, вербальної репрезентації фізіологічних показників п'яти органів чуття: зору, слуху, смаку, нюху, дотику. *Предметом* дослідження є об'єктивація спектра сенсорних відчуттів мовними засобами різних рівнів, де лексичний рівень є найбільш значимим.

2. Пререквізити. Особливих вимог до здобувачів другого (магістерського) рівня до початку вивчення вибіркового освітнього компонента немає.

Постреквізити. Теоретичні знання й практичні навички, здобуті під час цього освітнього компонента, матимуть продовження й удосконалення у вивченні інших освітніх компонентів, що передбачають розгляд взаємозв'язку між мовою, когнітивними процесами та сенсорним сприйняттям.

Мета і завдання освітнього компонента. Мета полягає в дослідженні мовного відображення чуттєвого сприйняття об'єктивної дійсності з урахуванням семантичного, когнітивного, дискурсивного й лінгвоперсонологічного підходів.

Основні завдання:

- ознайомити здобувачів освіти з історією виникнення та теоретичними засадами сенсорної лінгвістики;
- простежити взаємозв'язок чуттєвого сприйняття, мислення і мови;
- висвітлити вербальні засоби вираження поняттєвої сфери чуттєвого сприйняття;
- схарактеризувати стереотип як форму об'єктивації сенсорного фрагменту мовної картини світу;
- розглянути функціонування лексичних засобів об'єктивації базових зорових, слухових, густативних, ольфакторних і тактильних сенсорних відчуттів в авторському мовленні;
- розкрити когнітивно-прагматичний потенціал сенсорної лексики в художньому дискурсі.

3. У результаті вивчення цього освітнього компонента здобувачі освіти матимуть знання про:

- основні поняття й терміни сенсорної лінгвістики;
 - взаємозв'язок чуттєвого сприйняття, мислення і мови;
 - концепції, розроблені вітчизняними та зарубіжними науковцями, що визначають місце і статус сенсорної лексики у системі мови;
 - методи дослідження сенсорної лексики;
 - різночастиномовні вербалізатори чуттєвого сприйняття, представлені іменниками, прикметниками, дієсловами, прислівниками;
- уміння:**
- користуватися термінологією вивченої дисципліни,
 - аналізувати сенсоризми в семантичному, когнітивному, дискурсивному й лінгвоперсонологічному аспектах.

4. Структура навчальної дисципліни.

Таблиця 2 (Денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Тема 1. The Scope of Sensory Linguistics.	21	2	2	16	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 2. The Basic Concepts of Sensory Linguistics.	22	2	2	16	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 3. The Five Senses Folk Model.	21	2	2	16	1	ДС + ДБ + РК / 10
Разом за модулем 1	64	6	6	48	4	20
Тема 4. Sensory Semiotics.	28	2	4	20	2	ДС + ДБ + РК / 10
Тема 5. Synesthesia and Metaphor.	28	2	4	20	2	ДС + ДБ + РК / 10
Разом за модулем 2	56	4	8	40	4	20
Бал						
Т / 30						
Т / 30						
Всього годин / балів	120	10	14	88	8	100

Таблиця 2а (Заочна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Тема 1. The Scope of Sensory Linguistics.	22	2	-	18	2	ДС + ДБ + РК / 5

Тема 2. The Basic Concepts of Sensory Linguistics.	22	-	2	18	2	ДС + ДБ + РК / 10
Тема 3. The Five Senses Folk Model.	20	-	-	18	2	ДС + ДБ + РК / 5
Разом за модулем 1	64	2	2	54	6	20
Тема 4. Sensory Semiotics.	28	2	2	20	4	ДС + ДБ + РК / 10
Тема 5. Synesthesia and Metaphor.	28	-	2	22	4	ДС + ДБ + РК / 10
Разом за модулем 2	56	2	4	42	8	20
Бал						
Т / 30						
Т / 30						
Всього годин / балів	120	4	6	96	14	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувачів освіти включає опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу, вивчення окремих питань, що не були розглянуті в курсі лекцій, підготовку до практичних занять, яка передбачає, зокрема, виконання завдань практичного спрямування, опрацювання додаткової літератури, перегляд рекомендованого аудіовізуального контенту тощо. Зміст та обсяг самостійної роботи подано в таблиці. Ефективність і результативність самостійної роботи здобувача освіти викладач виявляє на практичних заняттях, зокрема під час тематичного опитування, тестування, бесід, дискусій, обговорення проблемних завдань та фіксує в загальній оцінці за тему.

Таблиця 3

Тема	Кількість годин		Питання для самостійного опрацювання
	денна форма	заочна форма	
Тема 1. The Scope of Sensory Linguistics.	16	18	Theories of Perception; The Role of Concepts in Perception; The Impact of Emotion on Perception.
Тема 2. The Basic Concepts of Sensory Linguistics.	16	18	Sensory Modalities; Adjectives Qualifying Individuals' Perceptions; Perception Verbs and the Conceptualization of the Senses;

			Conceptual Metaphor Theory; Perception Meanings in Discourse.
Тема 3. The Five Senses Folk Model.	16	18	Sensing and Understanding; Perception and Cognition; The Effect of Culture on Perception and Cognition; Sensory Perceptions, Cognition and Language Use; Sensory Perceptions in Human Communication.
Тема 4. Sensory Semiotics.	20	20	Depicting Sensory Perceptions with Icons; Identifying Perceptual Qualities with Indices; Identifying Perceptual Qualities with Arbitrary Symbols.
Тема 5. Synesthesia and Metaphor.	20	22	Primary Metaphor; Metonymy; Canonical Synesthesia and Metaphor; Synesthetic Metaphors.
Разом:	78	96	

IV. Політика дисципліни

Політика щодо оцінювання. При вивченні вибіркового освітнього компонента «Сенсорна лінгвістика» здобувач освіти виконує завдання згідно з навчальним планом та відповідно до силабусу.

Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач освіти за поточну навчальну діяльність з вибіркового освітнього компонента, становить 100 балів. Пропущені з поважних причин заняття здобувач освіти має можливість скласти викладачеві в дні консультацій упродовж тижня після виходу на навчання.

Відповідно до пунктів 3.2 та 3.3 [«Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки»](#) з освітнього компонента можливе зарахування окремих тем, модулів тощо.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування тощо) навчання може відбуватися в он-лайн режимі за попереднім погодженням із викладачем.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач освіти відсутній на практичному занятті, він презентує виконані завдання під час консультації викладача. Завдання, які студент виконує із порушенням термінів здачі без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

Політика щодо академічної доброчесності. Жодна форма порушення академічної доброчесності не толерується.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється лектором. Модульна контрольна робота проводиться наприкінці вивчення змістового модуля. Відсутність здобувача освіти на модульній контрольній роботі оцінюється в «0» балів. Повторне написання модульної контрольної роботи для здобувача освіти можливе за умови відсутності з поважної причини. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач освіти за модульну контрольну роботу в межах змістового модуля, становить 30. Максимальна кількість балів за модульний контроль після написання двох модульних контрольних робіт – 60.

Рівень знань здобувача освіти за поточний і модульний контроль оцінюється в балах, фіксується у журналі після вивчення кожного змістового модуля. Підсумкова оцінка за національною шкалою заноситься в залікову відомість.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки здобувач освіти може добрати бали, написавши реферат на одну із вивчених тем.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

Орієнтовні питання до заліку

1. What is sensory linguistics?
2. The five senses folk model.
3. The hierarchy of the senses.
4. What is sensory processing?
5. How do cultural and individual differences influence our perception of sensory information?
6. What sensory information is available in language?
7. What are some of the challenges and limitations of using language to describe sensory experiences?
8. Sensory adjectives.
9. Perception Verbs.
10. The fundamental principles of visual language.
11. The language of sound.
12. The linguistic expression of smells.
13. The language of touch.
14. The linguistic representation of taste.
15. Depicting sensory perceptions with icons.
16. Identifying perceptual qualities with indices.
17. Describing perceptual qualities with arbitrary symbols.

18. Synesthesia and metaphor.
19. Metaphor and simile.
20. The role of sensory words in persuasive description.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основний перелік:

1. Ботвінко-Ботюк О., Коляда Е., Мусійчук Т. Сенсорна лексика як засіб образотворення в поезії Маргот Озборн. *Україна – Канада: сучасні наукові студії* : кол. моногр.: у 3-х кн. Кн. 2. Луцьк, 2018. С. 40–48.
2. Ігнат'єва С. Є. Функціональні окреслення сенсорної лексики у щоденниковому дискурсі. *Вісник Запорізького національного ун-ту. Філологічні науки*. 2012. № 1. С. 207–211.
3. Коляда Е., Лісінська Т. Базові поняття сенсорної лінгвістики. *Актуальні питання іноземної філології* : наук. журн. / редкол. : І. П. Біскуп (гол. ред.) та ін. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2020. № 12. С. 125–132.
4. Коляда Е. К., Калиновська І. М. Первинна і вторинна семантика англійських базових густативних прикметників. *Нова філологія*. 2022. Вип. 86. С. 86–93.
5. Коляда Е. К., Калиновська І. М. Репрезентація сенсорних каналів невербальної комунікації у сучасному англomовному художньому дискурсі. *Південний архів (філологічні науки)* / голов. ред. Н. І. Ільїнська. Херсон, 2022. Вип. 91. С. 16–24.
6. Семашко Т. Ф. Мовні стереотипи із сенсорним компонентом в українській лінгвокультурі : монографія ; за ред. Н. В. Слухай. Київ : Арт Економі, 2016. 480 с.
7. Яблонська Т. Сенсорна лексика як вербальна актуалізація понятійної сфери «чуттєве сприйняття» в сучасній українській мові. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки*. 2014. Вип. 35. С. 82–84.
8. Koliada E., Kalynovska I. Representation of Sensory Perceptions and Emotional Responses in the Language of Literary Texts. *Research Trends in Modern Linguistics and Literature*. 2023. Vol. 6. P. 27–39.
9. Koliada E. The Role of Sensory Words in Descriptive Writing. *Актуальні проблеми міжкультурної комунікації* : зб. матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції, 10 квітня 2024 року, Луцький національний технічний університет. Луцьк : ІВВ Луцького НТУ, 2024. С. 257–259.
10. Winter B. Sensory Linguistics. Language, perception and metaphor. Amsterdam/Philadelphia : John Benjamins Publishing Company 2019. 289 p.

Додатковий перелік:

11. Мелько Х. Б. Національно-культурна семантика синестетичних колоронімів в англійській та українській мовах. *Матеріали звітно-наук. конференції “Мови і соціум”*. Київ : Мир, 2008. С. 35–39.

12. Мелько Х. Б. Структурні типи синестетичних конструкцій у постмодерністських творах. *Записки з романо-германської філології* : зб. наук. статей. Одеса : Фенікс, 2009. Вип. 24. С. 130–139.
13. Мелько Х. Б. Функціонування синестетичних одиниць у художньому тексті: лінгвостилістичний ракурс. *Матеріали Міжнар. наук. конф. “Сучасні проблеми германістики в Україні”*. Дрогобич, 2009. С. 548–556.
14. Мелько Х. Б. Функціональне призначення тактильної лексики в українському та англійському художньому мовленні (зіставний аспект). *Проблеми зіставної семантики* : зб. наук. статей. Вип. 9. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2009. С. 225–228.
15. Тулюлюк К. Лінгвопрагматика сенсоризмів у гендерному вимірі (на матеріалі англійськомовної прози початку ХХ століття) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці, 2016. 20 с.
16. Bagli, M. Tastes we've lived by: Taste metaphors in English. *Textus*. 2017. # 30. Pp. 33–48.